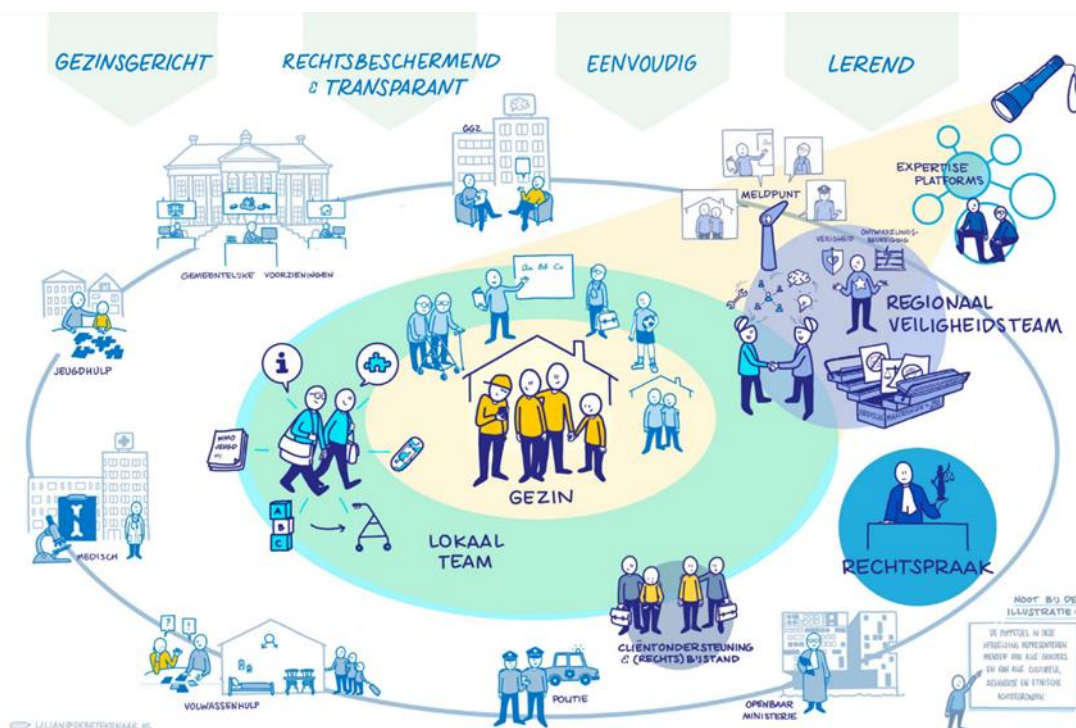

Uitvoeringsplan

Kind- en gezinsbescherming Zuid-Holland Zuid

Doorontwikkeling (jeugd)Zorg en Veiligheid

9 mei 2023
Status: concept

Programmateam Toekomstscenario

Ervaringsdeskundige:

Lut Leijds

Stichting Jeugdteams ZHZ:

Christel Nienhuis

Gecertificeerde Instellingen:

Neelke Konings (JB West)

Anja Bremer (JB West)

Michelle Solleveld (Wsg)

Mirjam Janssen (LdH)

Veilig Thuis ZHZ:

Pieter van Mourik

Raad voor de Kinderbescherming:

Kitty Rijnders

Gemeenten

Angela Veth (Dordrecht)

Miriam Teeuw (Gorinchem)

Judith Tielman (Hendrik Ido Ambacht)

Programma manager

Marina Azarian

Betrokken gemeenten uit de regio Zuid-Holland Zuid

Alblasserdam

Dordrecht

Gorinchem

Hardinxveld-Giessendam

Hendrik-Ido-Ambacht

Hoeksche Waard

Molenlanden

Papendrecht

Slidrecht

Zwijndrecht

Inhoud

1.	Inleiding	4
2.	Vier basisprincipes	5
3.	Projecten	6
3.1	Basisprincipe 1: gezinsgericht.....	6
3.2	Basisprincipe 2: Lerend	19
3.3	Basisprincipe 3: Eenvoudig	22
3.4	Basisprincipe 4: Rechtsbeschermend en transparant	24
4.	Monitoring en communicatie	26
4.1	Monitoring.....	26
4.2	Communicatie	26
5.	Organisatie en samenwerking	27
6.	Coördinatie en aansturing	27
7.	Doorlooptijd	27
8.	Financiën en risico's	28

1. Inleiding

Op 17 november 2022 is in het Portefeuillehoudersoverleg Jeugd (pfo) het Programmaplan Kind- en Gezinsbescherming Zuid-Holland Zuid vastgesteld. Conform de programmafasering, opgenomen in dit programmaplan, bevinden we ons nu in de ontwerpfase. Het resultaat van deze ontwerpfase is *"... een overzicht van de lopende en nieuwe projecten. Per project zal er een mijlpalenplanning gemaakt worden voor de realisatiefase."*

In het uitvoeringsplan dat nu voor u ligt, wordt u op hoofdlijnen meegenomen in deze lopende en nieuw op te starten projecten. Dit uitvoeringsplan is vanuit het regionaal Programmteam Toekomstscenario, in samenwerking met alle betrokken netwerkpartners, opgesteld. Hierin maken we onderscheid tussen landelijk ontwikkelingen (projecten) en regionale en/of lokale ontwikkelingen en projecten. De nadruk zal liggen op het regionale en/of lokale deel.

Soms zorgen landelijke ontwikkelingen ervoor, dat regionaal en lokaal een pas op de plaats gemaakt moet worden. Dat maakt dat dit uitvoeringsplan ook een dynamisch document is, dat aan veranderingen onderhevig is.

Opbouw: ervaringsdeskundigheid als fundament

Zowel landelijk als regionaal zetten we ervaringsdeskundigen in. Zij hebben een belangrijke brugfunctie tussen systeem- en leefwereld, theorie en praktijk, hulpverlening en (cliënt)systeem.

Opbouw: de basisprincipes

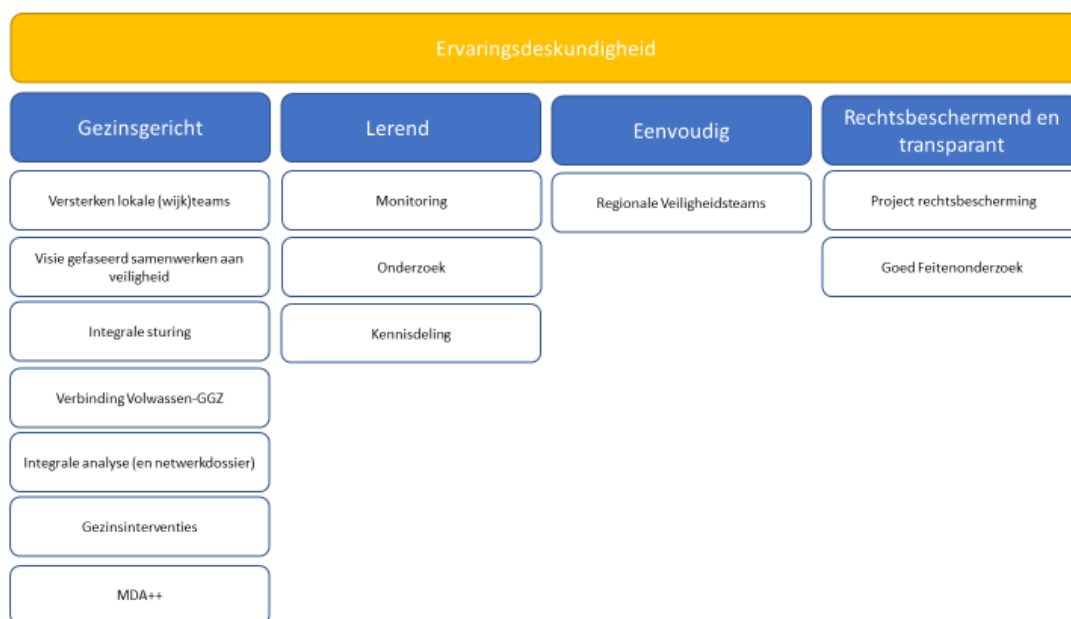
Het landelijke document [Eerste voortgangsrapportage Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming](#) van november 2022 is opgebouwd aan de hand van de vier basisprincipes zoals ook verwoord in het eerder vastgestelde programmaplan. Dit zijn de basisprincipes:

- Gezinsgericht
- Rechtsbeschermend & transparant
- Lerend
- Eenvoudig

Alle regio's in Nederland moeten langs deze vier basisprincipes verantwoording afleggen aan het Rijk over de stand van zaken van de regionale uitrol van het Toekomstscenario. Daarom is gekozen om ook actief dit actieplan op te bouwen aan de hand van de vier basisprincipes. De basisprincipes zijn vertaald in diverse thema's. Per thema wordt aangegeven welke stappen we gezet hebben en welke stappen we willen gaan zetten. Dat betekent niet dat de basisprincipes los van elkaar opgepakt kunnen worden. Op sommige onderdelen zullen er parallelle trajecten gelopen moeten worden.

De meeste acties die bij de gemeenten, de uitvoeringspartijen, en op regionaal niveau worden ingezet vallen onder het basisprincipes Gezinsgericht werken en Lerend. Voor de andere basisprincipes zijn we afhankelijk van landelijke ontwikkelingen.

In onderstaande overzicht staan de vier basisprincipes en bijbehorende thema's weergegeven.

De primaire focus van het Toekomstscenario ligt op huishoudens met én zonder kinderen. Gezien de kwetsbaarheden in de jeugdzorgketen focust het Rijk zich momenteel op gezinnen met kinderen. Regionaal streven we naar een aanpak voor gezinnen met en zonder kinderen (0-100).

Leeswijzer

Met dit uitvoeringsdocument brengen we per basisprincipe en per thema in beeld wat de stand van zaken is, welke projecten er reeds lopen en welke opgestart (moeten) worden. Daarbij maken we onderscheid tussen landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen.

De in dit uitvoeringsplan opgenomen projecten zijn op hoofdlijnen uitgewerkt. Soms in de vorm van een ambitie en soms al in een concrete acties. Sommige ambities en/of acties vragen om een verdere uitwerking. Hier zal indien noodzakelijk een aparte projectleider voor worden aangetrokken. Deze heeft de opdracht om te komen tot een verdere verfijning, uitwerking en plan van aanpak onder regie van het programmateam.

Landelijk is er op onderdelen nog veel onduidelijkheid. Dat maakt dat we regionaal en lokaal, soms noodgedwongen, een pas op de plaats moeten maken als het gaat om een concrete uitwerking. Per onderdeel omschrijven we wie primair aan zet is. Het Rijk, de regio Zuid-Holland Zuid (en daarmee alle betrokken partners) of de lokale gemeenten. Vaak is deze scheiding niet heel zwart wit te maken en zullen onderdelen volgtijdelijk of parallel aan elkaar opgepakt moeten worden.

2. Vier basisprincipes

Het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming kent zoals gezegd vier basisprincipes. Hieronder volgt voor de volledigheid eerst nog een korte beschrijving van deze basisprincipes:

Basisprincipe 1: Gezinsgericht

Het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming schetst een beeld van een toekomstig stelsel dat vanuit een gezins- of systeemgerichte brede blik hulp, ondersteuning en interventies biedt aan kinderen en gezinnen waarin sprake is van ontwikkelingsbedreiging en/of onveiligheid. Dat betekent onder andere inzetten op bestaanszekerheid, hulpverlening, ondersteuning voor alle gezinsleden, zo nodig aangevuld met een rechterlijke maatregel. Dit vraagt anders kijken, denken en werken.

Basisprincipe 2: Lerend

In het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming wordt 'lerend' als volgt beschreven:

- Continu (reflectief) leren om steeds beter te worden, is onderdeel van het dagelijks werk voor alle betrokkenen in het werkveld van de kind- en gezinsbescherming.

- Daarbij hoort ook ruimte voor innovatie en doorontwikkeling van het vak, bijvoorbeeld in pilots en proeftuinen.
- Er ligt een stevige verbinding tussen praktijk en structureel onderzoek (feiten en cijfers inzichtelijk), met onderwijs en wetenschap.

Basisprincipe 3: Eenvoudig

Om zo eenvoudig mogelijk te kunnen werken met kinderen en gezinnen, werkelijk aan te kunnen sluiten, naast het gezin te kunnen staan en in contact te blijven, is er ook een organisatorische verandering nodig. De grootste organisatorische verandering die volgt uit het Toekomstscenario is de totstandkoming van het regionale veiligheidsteam (RVT). In het RVT is specialistische expertise op ontwikkelingsbedreiging en veiligheid beschikbaar om gezinnen te ondersteunen. Het RVT vervult een functie in de afstemming met het lokale (wijk)team. Het Toekomstscenario bevat een beschrijving van de taken van een RVT.

Basisprincipe 4: Rechtsbeschermend en transparant

Rechtsbescherming en transparant werken is een essentieel onderdeel van het Toekomstscenario. Het gaat hierbij om:

- het geven van goede informatie over wie wat doet;
- hoe er met iemands persoonsgegevens wordt omgegaan;
- dat iemand wordt betrokken bij besluiten die over hem gaan en
- mogelijkheden om op te komen tegen besluiten.

Dit alles vraagt iets van de manier waarop we werken. Een goede borging van de rechtsbescherming van kinderen en gezinnen in de nieuwe werkwijze is noodzakelijk.

3. Projecten

In dit hoofdstuk wordt u per basisprincipe meegenomen in de lopende en/of op te starten projecten. Daarbij staan we, zoals gezegd, specifiek stil bij landelijke, regionale en/of lokale ontwikkeling.

3.1 Basisprincipe 1: gezinsgericht

Thema 1: Versterken lokale (wijk)teams																																			
Ervaringsdeskundigheid <table> <tr> <th>Gezinsgericht</th><th>Lerend</th><th>Eenvoudig</th><th>Rechtsbeschermend en transparant</th></tr> <tr> <td>Versterken lokale (wijk)teams</td><td>Monitoring</td><td>Regionale veiligheidsteams</td><td>Project rechtsbescherming</td></tr> <tr> <td>Vaste gefaseerd samenwerken aan veiligheid</td><td>Onderzoek</td><td></td><td>Goed Feltonderzoek</td></tr> <tr> <td>Integrale sturing</td><td>Kenmerkdeling</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Verbinding Volwassen+GGZ</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Integrale analyse (en netwerkdoel)</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Gezinsinterventies</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>MDA++</td><td></td><td></td><td></td></tr> </table>				Gezinsgericht	Lerend	Eenvoudig	Rechtsbeschermend en transparant	Versterken lokale (wijk)teams	Monitoring	Regionale veiligheidsteams	Project rechtsbescherming	Vaste gefaseerd samenwerken aan veiligheid	Onderzoek		Goed Feltonderzoek	Integrale sturing	Kenmerkdeling			Verbinding Volwassen+GGZ				Integrale analyse (en netwerkdoel)				Gezinsinterventies				MDA++			
Gezinsgericht	Lerend	Eenvoudig	Rechtsbeschermend en transparant																																
Versterken lokale (wijk)teams	Monitoring	Regionale veiligheidsteams	Project rechtsbescherming																																
Vaste gefaseerd samenwerken aan veiligheid	Onderzoek		Goed Feltonderzoek																																
Integrale sturing	Kenmerkdeling																																		
Verbinding Volwassen+GGZ																																			
Integrale analyse (en netwerkdoel)																																			
Gezinsinterventies																																			
MDA++																																			
Korte toelichting																																			
Het lokale (wijk)team vervult een centrale rol in het Toekomstscenario als laagdrempelige organisatie waar inwoners eenvoudig hulp en ondersteuning kunnen krijgen. Zij worden het vaste aanspreekpunt voor kinderen, volwassenen en gezinnen. Daarbij spelen zij een belangrijke rol als er zorgen zijn over veiligheid in de opvoedsituatie of als gevolg van huiselijk geweld en kindermishandeling in een gezin/huishouden. Het Toekomstscenario bevat een beschrijving van wat er van een lokaal (wijk)team wordt verwacht. Sterke lokale (wijk)teams zijn essentieel voor een succesvolle implementatie van de in het Toekomstscenario geschetste werkwijze. Het Landelijk kwaliteitskader "Werken aan Veiligheid voor (wijk)teams" wordt hiervoor de basis. Het Toekomstscenario richt zich op kinderen, gezinnen en huishoudens. Dit vraagt om een integrale aanpak. Vaak spelen er meerdere problemen. Dit vraagt om samenhangende hulp en																																			

steun voor alle leden van het gezin (systeemgericht). Dat betekent onder andere inzetten op bestaanszekerheid, hulpverlening, ondersteuning voor alle gezinsleden, zo nodig aangevuld met een rechterlijke maatregel. De inzet van partners uit zowel hulpverlening, zorg, onderwijs, gemeenten, politie en justitie moet op elkaar zijn afgestemd. Dit alles moet in samenspraak met het gezin en het sociaal netwerk.

Landelijke Doelstellingen

- Het Lokaal Team hanteert een brede blik en heeft basiskennis over jeugd- en volwassenproblematiek, hulp, bestaanszekerheid, voorschoolse voorzieningen, onderwijs, huisvesting en vrouwenopvang.
- Het Lokaal Team doet een eerste onderzoek en inventariseert wat het gezin nodig heeft. In geval van zorgen over de veiligheid in het gezin en/of een ontwikkelingsbedreiging bij het kind, onderzoekt het team, samen met het gezin, welke feiten aanleiding geven tot bezorgdheid en welke vervolgstappen gepast zijn.
- Het Lokaal Team heeft een rol bij het signaleren van, bespreekbaar maken van, en handelen bij, onveiligheid of ontwikkelingsbedreiging. Waar nodig betreft het Lokaal Team specialistische expertise/ervaringsdeskundigheid. Hierbij kan gedacht worden aan schuldhulpverlening, specialistische kind- en volwassenhulp, of de GGZ voor jeugd en/of volwassenen.
- Het Lokaal Team heeft daarmee ook een netwerkfunctie. Zij dragen niet over, maar zetten (jeugd)hulp in en schakelen waar nodig (veiligheids)expertise in. Er ontstaat dan een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Randvoorwaarden

Veiligheid is een expertisegebied dat naast kennis en handelingsbekwaamheid ook tijd en reflectie vraagt om te voorkomen dat professionals in het systeem gezogen worden of opbranden. Zij verdienen hierin goede begeleiding en ondersteuning.

Het landelijk kwaliteitskader "Werken aan Veiligheid voor (wijk)teams" zal worden geborgd in de landelijke Hervormingsagenda. In april 2023 wordt de Hervormingsagenda verwacht. De kaders zijn op moment van schrijven nog niet helder en dus niet toepasbaar.

Landelijke stand van zaken

De VNG ontwikkelt – als onderdeel van de besluitvorming over de landelijke hervormingsagenda Jeugd – een eenduidig, niet vrijblijvend kader voor de lokale (wijk)teams vast te stellen. Dit kader zal alle leefgebieden beslaan. Het aangepaste (vernieuwde) kwaliteitskader Werken aan Veiligheid wordt in de Hervormingsagenda Jeugd opgenomen als kader.

De aanpassing bestaat uit:

- Een actualisatie op basis van de ervaringen die gemeenten sinds 2019 hebben opgedaan in het toepassen van het kwaliteitskader, en
- Een uitbreiding zodat de huidige rol en taken van gemeenten in de aanpak van onveiligheid in opvoedsituaties (o.a. de aansluiting op de wettelijke taken van de Raad voor de Kinderbescherming en de Gecertificeerde Instelling) ook onderdeel uitmaken van het kwaliteitskader.

In dit hernieuwde kwaliteitskader wordt helder omschreven welke rol gemeenten hebben in hun verantwoordelijkheid in deze maatschappelijke opgave.

Eind maart 2023 is het Landelijk Kwaliteitskader beschikbaar gesteld. 2023 staat in het teken van het beproeven van dit kader. De daadwerkelijke implementatie is nog onbekend.

Regionaal/ lokaal

Toelichting	Op dit moment vindt er landelijk een herijking plaats van het "kwaliteitskader Werken aan Veiligheid voor lokale (wijk)teams". Het geeft de minimale eisen weer waar een lokaal team aan moet voldoen. Elke gemeente wordt geacht dit kader te verwerken in een eenduidig niet-vrijblijvend lokaal kader. Bij de uitwerking van dit kader moeten ook clientperspectief en medewerkersperspectief worden meegenomen. Om gemeenten hierbij te ondersteunen heeft de associatie Wijkteams samen met de VNG een leidraad ontwikkeld voor gemeenten. Dit leidraad geeft houvast bij de lokale opdrachtverstrekking richting de lokale (wijk)teams.
--------------------	---

Acties	<u>Dit wordt regionaal verwacht:</u> Daar waar de uitwerking van dit kwaliteitskader de samenwerking met regionale partners raakt, zullen er regionale afspraken gemaakt moeten worden. Doel is voorkomen dat de tien gemeenten allen apart afspraken maken. Hiervoor wordt een projectleider aangetrokken. (Gereed eind 2023)	<u>Dit wordt lokaal verwacht:</u> Elke gemeente is ervoor verantwoordelijk dat dit kwaliteitskader wordt geïntegreerd in een eenduidig niet vrijblijvend kader voor lokale (wijk)teams. (Gereed eind 2023)
Relatie met	De uitwerking van dit thema heeft een relatie met de doorontwikkeling van Veilig Opgroeien is Teamwerk. Zie basisprincipe Eenvoudig.	

Thema 2: Visie gefaseerd werken aan Veiligheid

Korte toelichting

Onveiligheid en ontwikkelingsbedreigingen in gezinnen/ huishoudens zijn eerder en duurzaam te stoppen als iedereen die bij een gezin betrokken is, werkt volgens een gezamenlijke visie. Landelijk is daarom het werken volgens de visie Gefaseerd samenwerken aan veiligheid omarmd. De visie, die in 2016 al is opgesteld onder leiding van de VNG en GGD GHOR Nederland, biedt in de eerste plaats een inhoudelijke visie op ketensamenwerking en waarom deze gefaseerd moet verlopen, als voorwaarde voor een werkzame aanpak bij onveiligheid. In tweede instantie wordt uitgelegd wat de centrale rol van Veilig Thuis is bij het tot stand brengen van directe veiligheid en bij het aansturen van dit proces van gefaseerde ketensamenwerking.

Deze visie gaat uit van de volgende 3 fases: eerst het beëindigen van de directe onveiligheid (veiligheidsplan), dan het aanpakken van de grootste risico's voor de onveiligheid (hulpverleningsplan), vervolgens herstelgerichte zorg om de negatieve gevolgen van de onveiligheid te herstellen of beperken (herstelplan). In onze regio gebruiken we de Top 3-methodiek om vorm te geven aan de visie "Gefaseerd werken aan Veiligheid".

Landelijke doelstellingen

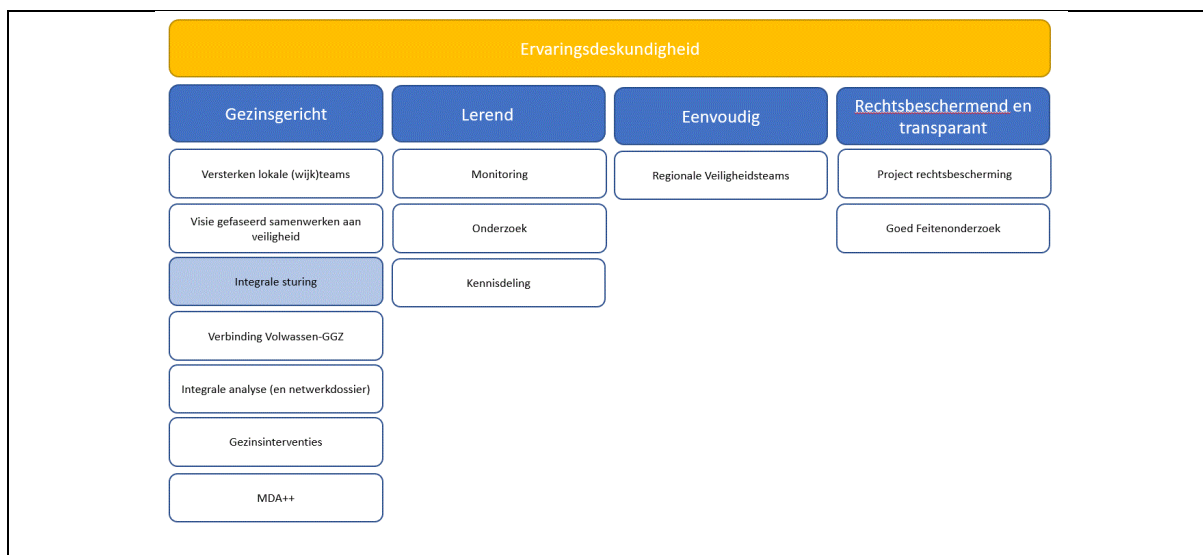
- Lokale teams en (veiligheids)partners spreken dezelfde taal en gebruiken dezelfde methode in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling, zodat zij elkaar beter begrijpen, afspraken maken in hun samenwerking, en door kunnen pakken op het ingezette proces.

Randvoorwaarden

- Commitment van alle betrokken partijen om de Top-3 methodiek binnen hun eigen organisatie te implementeren en te borgen in het primaire proces.
- Om de visie Gefaseerd samenwerken aan veiligheid te realiseren, is het noodzakelijk dat professionals hiervoor gefaciliteerd worden.
- Om multidisciplinaire en systeemgericht te kunnen samenwerken over de grenzen van domeinen en organisatie heen, is het belangrijk dat we een eenduidig kader hebben. Eenzelfde taal en eenzelfde werkwijze, geborgd ieders organisatie

Landelijke stand van zaken		
De VNG adviseert de visie "Gefaseerd werken aan veiligheid" als leidraad voor de gemeenten in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling en in de taken van kinderbescherming. De visie is ook door de ministeries van VWS en J&V en andere partners in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling omarmd. Het creëren en borgen van directe veiligheid krijgt hiermee een prominente plaats in de ondersteuning en hulp die in opdracht van de gemeenten door de lokale teams aan één gezin/huishoudens wordt geboden. De visie wordt dan ook verwerkt in een landelijk op te stellen kwaliteitskader voor lokale teams (zie ook thema "versterken lokale wijkteams").		
Regionaal/lokaal		
Toelichting	In 2021 hebben alle gemeenten in Zuid Holland Zuid, Veilig Thuis en de Gecertificeerde Instellingen op bestuurlijk niveau besloten de Visie Gefaseerd Samenwerken aan Veiligheid te implementeren door medewerkers te trainen in de Top 3 methodiek te volgen. Deze werkwijze moet worden geborgd in een eenduidige regionale werkwijze. In 2023 gaat een projectleider aan de slag om deze te ontwikkelen op basis van de Top 3-methodiek.	
Ambitie/acties	<u>Dit wordt regionaal verwacht:</u> Professionals van de GI, VT als RvdK worden onder het programma Toekomstscenario geschoold in de Top 3-methodiek. (gereed eind 2023) De GI's, VT en RvdK en de lokale teams zorgen in gezamenlijkheid voor de borging van de methodiek. Vanuit het programmateam Toekomstscenario wordt bepaald hoe de Top 3-methodiek wordt geborgd binnen de organisaties in de veiligheidsketen en hoe dit in de toekomst wordt geborgd binnen het RVT. Hiervoor wordt een aparte projectleider aangetrokken die zal komen tot één regionale werkwijze ZHZ.	<u>Dit wordt lokaal verwacht:</u> Professionals van de lokale teams worden onder het programma Toekomstscenario geschoold in de Top 3-methodiek. (gereed eind 2023) De GI's, VT en RvdK en de lokale teams zorgen in gezamenlijkheid voor de borging van de methodiek. Na vaststelling van de regionale werkwijze zijn gemeenten er verantwoordelijk voor dat de implementatie van de top 3 binnen het lokale team geborgd is. Zij moeten hun professional dusdanig faciliteren dat zij volgens de regionale werkwijze kunnen werken.

Thema 3: Integrale sturing

Korte toelichting

Het Toekomstscenario streeft naar een multidisciplinaire, systeemgerichte aanpak van onveiligheid en ontwikkelingsbedreiging in gezinnen en huishoudens. Daarmee vraagt het ook naar de verbinding tussen preventie (onder anderen onderwijs), en zorg en veiligheid. Dit vraagt om een integrale sturing op management- en bestuurlijk niveau.

Landelijke doelstellingen

Effectieve structurele aanpak van ontwikkelingsbedreiging en onveiligheid in gezinnen en huishoudens als gevolg van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Randvoorwaarden

Om regionale sturingsinformatie op te leveren is inzicht nodig in welke informatie bij welke organisatie(s) beschikbaar is. Er moet consensus zijn tussen de betrokken partijen over wat de relevante indicatoren zijn.

Er moet een platform worden ontwikkeld om data en informatie te kunnen delen.

Landelijke stand van zaken

Uit onderzoek van Regioplan naar het toepassen van de CBS impactmonitor aanpak huiselijk geweld komt naar voren dat regio's behoefte hebben aan een stappenplan voor het verzamelen, duiden en toepassen van landelijk, regionale en lokale data. In samenwerking met de regio Flevoland wordt een dergelijk stappenplan ontwikkeld.

Regionaal/ Lokaal

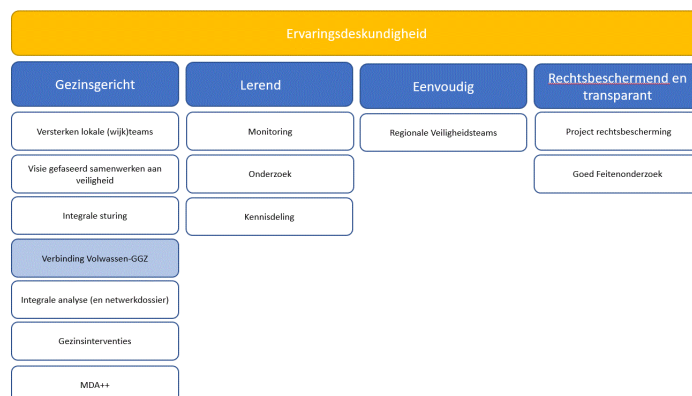
Toelichting	Het landelijk ontwikkelde stappenplan (data) kan regionaal benut worden voor het creëren van eigen regionale sturingsinformatie.	
Acties	<u>Wat wordt regionaal verwacht:</u> Ontwikkelen regionaal plan voor sturingsinformatie, met daarin aandacht voor juridische en ethische aspecten. Borging van de integrale sturing en besluitvorming binnen en tussen organisaties. In beeld brengen waar al overleg is, en waar kansen liggen voor	<u>Wat wordt lokaal verwacht:</u> Creëren van een lokale integrale samenwerking binnen de lokale toegangen. Lokaal verbinding zoeken tussen zorg- en veiligheid.

	slimmer en effectiever organiseren van de vele regionale casuïstiek overleggen. 0-meting over de stand van zaken rondom VOiT en welke data beschikbaar zijn. Verbinding leggen tussen uitrol Toekomstscenario en het Zorg- en Veiligheidshuis regio Zuid-Holland. Regiobrede KPI's ontwikkelen en vaststellen.	
Verbinding met	Juridische gezinsinterventies	

Regionaal/ Lokaal		
Toelichting	<u>Data</u> <u>Integrale sturing en samenwerking</u> We brengen in beeld waar de verschillende contactpunten en overleggen tussen netwerkpartners zitten, en zoeken naar manieren waarop de verbinding tussen de diverse casuïstiek overleggen in de regio en organiseren deze slimmer en effectiever. Doel is dat cliënten ervaren dat iedere professional die zich met hen bezighoudt, werkt vanuit hetzelfde kader met dezelfde visie op wat het gezin wil en moet kunnen bereiken. Om die reden moeten de betrokken organisaties en de daar werkende professionals aansturing in dezelfde richting en afgestemde ondersteuning ervaren. Dat betekent dat we regionaal streven naar afstemming en samenwerking op zowel uitvoerend, management en bestuurlijk niveau. In alle lagen van een organisatie, maar ook tussen organisaties streven we naar hetzelfde. <u>Verbinding zorg- en veiligheid</u> Voor de verbinding tussen de zorg- en veiligheidsketen zal gekeken moeten worden naar de samenwerking en verbinding met het Zorg- en Veiligheidshuis. Op dit moment bevindt het Zorg- en Veiligheidshuis zich in een eigen (door)ontwikkeling, waardoor dit onderdeel op dit moment nog niet actief wordt uitgewerkt.	<u>Data</u> Het opzetten van een regionale monitor/ sturingsinformatie, kan betekenen dat ook lokaal data verzameld moet worden. De lokale toegangen worden actief betrokken bij de opzet van deze regionale sturingsinformatie. Daarnaast is het aan iedere lokale gemeente an sich, of zij een aanvullende lokale monitor wensen. <u>Integrale sturing en samenwerking</u> Een integrale, multidisciplinaire, systeemgerichte en effectieve aanpak van onveiligheid en ontwikkelingsbedreiging in gezinnen en huishoudens vraagt een belangrijke stap van lokale gemeenten. Het vraagt van gemeenten dat zij er zorg voor dragen dat er een domein overstijgende samenwerking binnen de lokale toegang in samenwerking met regionale ketenpartners tot stand komt. <u>Verbinding zorg- en veiligheid</u> Het is wenselijk om op lokaal niveau de verbinding tussen zorg- en veiligheid te leggen. Voor de verbinding met het Zorg- en Veiligheidshuis zullen de regionale ontwikkelingen afgewacht moeten worden.

--	--	--

Thema 4: Verbinding Volwassen GGZ

Korte toelichting

Er is een sterke samenhang tussen het gebruik van specialistische geestelijke gezondheidszorg door ouders en het gebruik van jeugdhulp door kinderen. In het versterken van de (netwerk)samenwerking tussen de volwassenen-GGZ en jeugdhulp is nog veel winst te behalen. Het duurzaam oplossen van de problematiek in het gezin vraagt dat professionals uit de volwassenen-GGZ, de lokale hulpverlening, het Regionaal Veiligheidsteam en andere betrokken professionals systeemgericht samenwerken.

Landelijke Doelstellingen

Het versterken van de samenwerking tussen de volwassenen-ggz en de jeugdhulp.

Door actief te gaan naar knelpunten, kansen en oplossingen en dit direct te koppelen aan het toepassen van die kennis wordt de onderzochte werkelijkheid veranderd.

Randvoorwaarden

Het wegnemen van barrières in de verbinding van de volwassen-GGZ met de aanpak van onveiligheid en ontwikkelingsbedreiging is een voorwaarde voor de samenwerking.

Landelijke stand van zaken

Ook in de Hervormingsagenda Jeugd wordt een verbinding gelegd met de volwassen GGZ.

[ZonMw](#) (de Nederlandse organisatie voor gezondheidsonderzoek en zorginnovatie) voert een overkoepelend actieonderzoek en pilots uit om de verbinding tussen volwassenen-GGZ en jeugdhulp te stimuleren. Medio 2023 starten 6 tot 10 pilotregio's. In deze pilotregio's wordt geëxperimenteerd met de samenwerking tussen de volwassenen-GGZ en de jeugdhulp. De helft van de pilots richt zich op outreachende inzet van GGZ-professionals als speler in de jeugdhulp. De andere helft richt zich op een gezinsgerichte benadering in de volwassenen-GGZ. Per pilot regio wordt geëxperimenteerd met 10 tot 20 casussen. In de casussen worden innovatieve samenwerkingsvormen doorontwikkeld en uitgeprobeerd.

Het uiteindelijke doel van de pilots is het ontwikkelen van een handreiking voor een effectieve samenwerking tussen de volwassenen-ggz en de jeugdhulp, inclusief een plan voor verspreiding en implementatie. Ook wordt er een advies uitgebracht over verbeterpunten voor de randvoorwaarden voor deze samenwerking. De pilots lopen ongeveer 2,5 jaar. Dat betekent dat de resultaten in de tweede helft van 2025 worden verwacht.

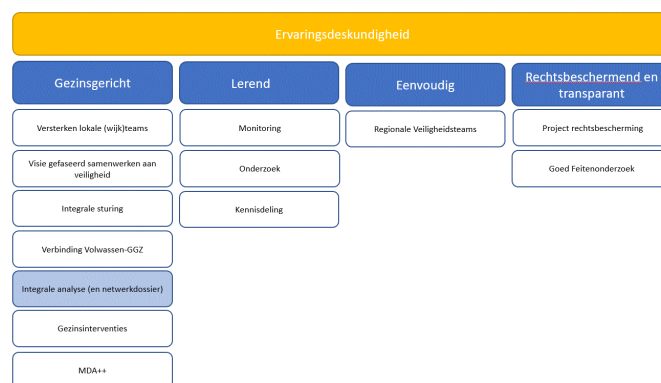
Ook de Hervormingsagenda jeugd spreekt over de noodzaak te komen tot stevige aanpassingen binnen en in aanvulling op het bestaande decentrale stelsel. Wanneer kinderen en gezinnen

jeugdhulp nodig hebben is het van belang dat dit met oog voor de situatie waarin een jeugdige opgroeit, wordt ingezet. "Om die reden verbinden we de jeugdhulp steviger aan aanpalende domeinen zoals het onderwijs, volwassenen-ggz en bestaanszekerheid. (bron Concept Hervormingsagenda)

Regionaal/ Lokaal

Toelichting	De landelijke handreiking voor een effectieve samenwerking tussen de volwassen GGZ en de jeugdhulp wordt in de tweede helft van 2025 pas verwacht. Een eventuele implementatie van deze handreiking zal op zijn vroegst in 2026 plaatsvinden. In de tussenliggende tijd kan wel geleerd worden van de eerste uitkomsten van de pilot regio's. Afhankelijk van de uitkomsten borgen we dit regionaal of lokaal. <u>Regionaal experimenteren</u> Los van de landelijke pilots kunnen we regionaal de afstemming en samenwerking zoeken met (huis)artsen, zorgverzekeraars en regionaal gecontracteerde GGZ- aanbieders.	
Acties	<u>Wat wordt regionaal verwacht:</u> Regionaal kan gewerkt worden aan het uitwerken van onze ambities en visie op hoe de volwassen GGZ geborgd kan worden in ZHZ.	<u>Wat wordt lokaal verwacht:</u> De regionale uitwerking wordt lokaal geïmplementeerd. Bij de lokale teams wordt verbinding met en kennis over volwassen hulpverlening georganiseerd.
Verbinding met	Visie gefaseerd aan veiligheid, Hervormingsagenda Jeugd.	

Thema: Integrale analyse en netwerkdoosier

Korte toelichting

Integrale analyse

Een zorgvuldige en gezamenlijke verklarende analyse van de problematiek van alle leden van het gezin/huishouden is een voorwaarde voor het werken met gezinnen en huishoudens waar sprake is van onveiligheid en/of ontwikkelingsbedreiging. Uit de internetconsultatie en de adviezen van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ) over het Toekomstscenario komen verschillende uitdagingen ten aanzien van deugdelijke analyse naar voren.

Netwerkdoosier

Op dit moment heeft elke organisatie in de jeugdbescherming een afzonderlijk dossier per kind en/of gezin. Er wordt weinig gewerkt met informatie die voor alle betrokkenen rechtstreeks

toegankelijk is en waarover betrokkenen zelf de regie hebben. Dit beperkt de zelfredzaamheid en rechtsbescherming van kinderen en gezinnen en de transparantie van het proces. Ook bemoeilijkt dit een goede toegang en uitwisseling van informatie voor het uitvoeren van een integrale analyse en het systeemgericht en multidisciplinair samenwerken, en daarmee het bieden van tijdige passende hulp, ondersteuning en interventies.

Landelijke Doelstellingen

Eén kader voor een integrale en verklarende analyse.

Komen tot een zogenoemd 'netwerkdossier' oftewel integrale informatievoorziening (IV) naast het dossier van een organisatie. Integrale informatievoorziening houdt in dat voor alle betrokkenen (professionals en kinderen/ gezinnen) de informatie die ze nodig hebben en waartoe ze gerechtigd zijn, beschikbaar is, ongeacht waar en door wie deze informatie is vastgelegd.

Randvoorwaarden

Het uitwisselen van informatie tussen professionals wordt gehinderd door allerlei beperkingen, bijvoorbeeld in regels en informatiesystemen. Ook heeft een kind of gezinslid meestal niet - zoals bij een medisch dossier - rechtstreeks toegang tot deze verschillende dossiers. Het is de organisatie die de informatie verstrekt en een kind of gezinslid kan inzage in het dossier vragen.

Een netwerkdossier vormt ook de basis voor een integrale analyse. Bij dit alles is het noodzakelijk dat het netwerkdossier en het uitwisselen van informatie voldoet aan de wet- en regelgeving rond privacy en gegevensdeling.

Landelijke stand van zaken

Een aantal (potentiële) proeftuinen zijn of gaan aan de slag met een vorm van een integrale en verklarende analyse. Deze ervaringen worden gebruikt bij het ontwikkelen van het kader.

Het programmteam Toekomstscenario werkt samen met informatiemanagers en architecten van partnerorganisaties en vertegenwoordigers van proeftuinen aan het plannen, ontwerpen en realiseren van verbeteringen in de informatievoorziening van kind- en gezinsbescherming. Het betreft in eerste instantie het maken van afspraken en het waar nodig standaardiseren van gegevensuitwisseling tussen organisaties.

Een landelijke werkgroep IV zal in 2023 een IV koersdocument opleveren. Een eerste concept wordt eind 2022 verwacht. Dit koersdocument bevat een vooruitblik naar komende jaren met onder meer een werkagenda en een schets van de benodigde personele en financiële randvoorwaarden. Het koersdocument moet ook de verschillende organisaties houvast bieden voor het bepalen van een globale impact op het gebied van informatievoorziening en ICT.

Voor een aantal IV onderwerpen kunnen nu al concrete stappen worden gezet. Zo wordt er gewerkt aan instructies en een handvat gegevensverwerking voor samenwerking in de proeftuinen. De eerste producten zullen in 2022 worden opgeleverd.

Regionaal/ Lokaal

Toelichting	De uitkomsten van de landelijke werkgroep IV worden afgewacht alvorens regionaal of lokaal stappen te zetten.	
Acties	<u>Wat wordt regionaal verwacht:</u>	<u>Wat wordt lokaal verwacht:</u>
Verbinding met		

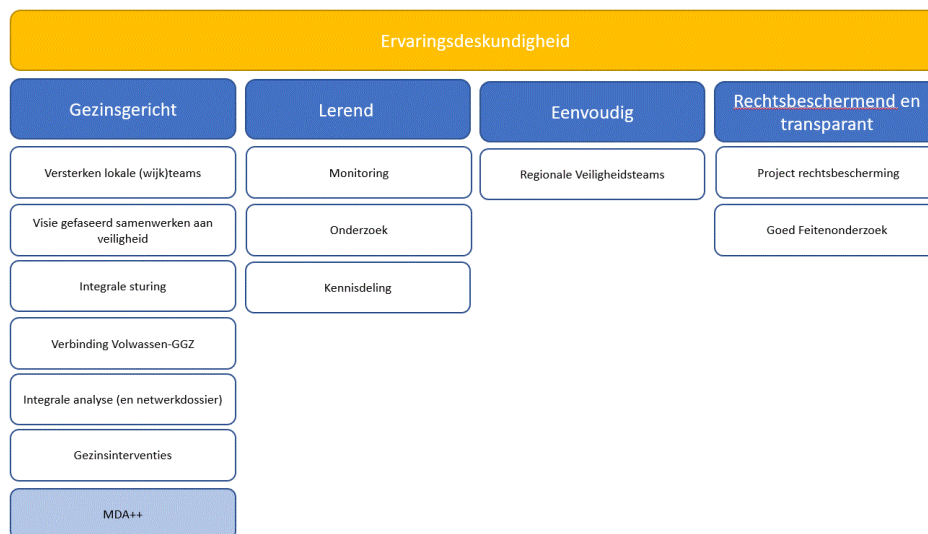
Thema 6: Juridische gezinsinterventies

Ervaringsdeskundigheid			
Gezinsgericht	Lerend	Eenvoudig	Rechtsbeschermend en transparant
Versterken lokale (wijk)teams	Monitoring	Regionale Veiligheidsteams	Project rechtsbescherming
Visie gefaseerd samenwerken aan veiligheid	Onderzoek		Goed Feitenonderzoek
Integrale sturing	Kennisdeling		
Verbinding Volwassen-GGZ			
Integrale analyse (en netwerkdossier)			
Gezinsinterventies			
MDA++			

</

	jeugdbeschermingsketen. Er zal ook verbinding gezocht moeten worden met het Zorg en Veiligheidshuis en het expertteam passende hulp. Lokaal hebben gemeenten geen invloed op de rechtspraak, maar zullen zij deze wel uit moeten voeren. Bij tegenstrijdige belangen die een systeemgerichte aanpak belemmeren is het van belang dat gemeenten in overleg met de betrokkenen afspreken wie regie voert zodat duidelijk is hoe de partijen zich tot elkaar verhouden. Een goede samenwerking met het Zorg en Veiligheidshuis is hierin essentieel. Verder kunnen gemeenten vanuit of in samenwerking met het lokale team, gezinsinterventies ontwikkelen die gezinnen versterken en/of ondersteunen om de onveiligheid binnen het systeem weg te nemen.	
Acties	<u>Dit wordt regionaal verwacht:</u> Vanuit de regionale opgave 'Beweging van nul' is in 2022 besloten om te onderzoeken of het mogelijk is de InVerbinding aanpak te implementeren in ZHZ. Dit is een integraal en intensief ambulant hulpaanbod met als doel een uithuisplaatsing te voorkomen. Daartoe is opdracht verleend aan adviesbureau EHDK. Samen met Enver is in 2022 een plan van aanpak uitgewerkt om InVerbinding ook in Zuid-Holland Zuid te implementeren. Het doel is om het team InVerbinding in het najaar van 2023 operationeel te hebben.	<u>Dit wordt lokaal verwacht:</u> De gemeenten worden betrokken bij de diverse te zetten vervolgstappen. Via het NMT wordt men op de hoogte gehouden van de voortgang. Voor de implementatie wordt besluitvorming tzt voorbereid.
Verbinding met	Beweging naar nul	

Thema 7: MDA++

Korte toelichting	
De MDA++ is een aanpak voor huiselijk geweld en (kinder)mishandeling. Deze aanpak is ontstaan vanuit het landelijk programma 'geweld hoort nergens thuis'. Er is onderzoek gedaan in regio Zuid-Holland-Zuid en hierin is naar voren gekomen dat het ons met de huidige ketenaanpak onvoldoende lukt om de cirkel van geweld te doorbreken in gezinssystemen waar sprake is van terugkerend en langdurig geweld. Het gaat om zaken waarin geweld (fysiek, seksueel en/of emotioneel) een rol speelt. MDA++ is een gefaseerde aanpak gericht op zowel slachtoffers, plegers als omstanders en hun sociale netwerk. De uitgangspunten zijn om multi-sectoraal en multidisciplinair samen te werken, dus tussen de verschillende sectoren met hulpverleners die elk gespecialiseerd zijn. De aanpak is systeemgericht. De hulp is zowel aan de kinderen als de volwassenen, aan zowel de slachtoffers als de plegers en andere betrokkenen. De hulp is gericht op de dynamiek van het geweld tussen de gezinsleden, het herstel van veilige gezinsrelaties en om het cliëntsysteem (kan ook om familie of intieme relaties gaan) te helpen de regie te herpakken. Een casusregisseur zorgt dat er een goede samenwerkingsrelatie ontstaat met het gezin, dat de actuele veiligheid steeds voorop staat, dat de ingezette zorg vervolgens risicogestuurd en maximaal afgestemd is op het cliëntsysteem en dat er een actueel veiligheidsplan is bij overdracht. De aanpak is integraal en richt zich op alle voorkomende vormen van geweld en onveiligheid in relaties; zowel op kindermishandeling en verwaarlozing als op partnergeweld, eergeerelateerd geweld en seksueel geweld. De MDA++ spreekt mét de direct betrokken en zij worden daarom ook uitgenodigd aan tafel. Tevens is er de mogelijkheid om een consultatie aan te vragen bij de MDA++ om een casus anoniem te bespreken.	
Landelijke Doelstellingen	
MDA++ is een aanpak waarin wordt samengewerkt om samen iets voor elkaar te krijgen wat alleen niet lukt. Daar past niet bij dat de ene partij de andere kan overrulen. Het is belangrijk dat er spelregels worden afgesproken waar iedereen zich in kan vinden. In de MDA++ aanpak is er niet samen uitkomen geen optie (en een slecht voorbeeld voor het gezin).	
Randvoorwaarden	
In een landelijke pilot worden meldingen op een nieuwe manier aangepakt. De nieuwe werkwijze heeft de aanpak die in Friesland is ontwikkeld als basis. Gedurende de pilot zal blijken of deze werkwijze aanpassing behoeft. Na afloop van de pilot wordt de werkwijze en samenwerking geëvalueerd. In de evaluatie wordt beoogd de resultaten helder te krijgen: 1. Criteria: concreet maken voor welke casussen MDA++ structureel dient te worden ingezet 2. Werkwijze: expliciteren van de multidisciplinaire samenwerking tussen de verschillende sectoren en het formuleren van succesfactoren en benodigde randvoorwaarden hierin 3. Werkwijze: helder krijgen welke partners in welke situaties aan tafel gewenst zijn 4. Specialistische expertise: aan welke specialistische expertise is behoefte 5. Aan welke vorm(en) van regie is behoefte? Wat vraagt dit aan capaciteit, competenties en deskundigheid? Hoe kan dit optimaal worden ingevuld? Antwoorden op bovenstaande vragen geven inzicht in het vervolg van MDA++: is het wenselijk om MDA++ duurzaam in te zetten en zo ja, hoe kan dit optimaal worden georganiseerd binnen de regio en om welke capaciteit en middelen vraagt dit?	
Landelijke stand van zaken	
In een van de proeftuinen wordt er gekeken naar de samenhang en verbinding van de MDA++ en de lokale teams.	
Regionaal/ Lokaal	
Toelichting	De ontwikkeling van MDA++ is gestart voor het regionale programma Toekomstscenario, als een opdracht binnen het regionale/landelijk programma Geweld Hoort Nergens Thuis. MDA++ is een regionale aanpak die is ontwikkeld in samenwerking met het Zorg & Veiligheidshuis ZHZ voor de gehele regio Zuid-Holland Zuid. Deze aanpak is gepositioneerd bij Veilig Thuis. Benodigde randvoorwaarden zijn gecreëerd en inmiddels is er vanuit verschillende partners een kernteam ontwikkeld die

	betrokken is bij de MDA++ aanpak. Er is geïnvesteerd in de regio door bij verschillende ketenpartners uitleg te geven over MDA++ en hoe casuïstiek kan worden aangemeld. Dit heeft er toe geleid dat er inmiddels al verschillende casuïstiek is aangedragen met het verzoek om deze vanuit de procesregie van MDA++ op te pakken. Wanneer MDA++ (nog) niet passend is, wordt er meegedacht en advies gegeven. Tot slot is er ook er ook afstemming geweest met verschillende andere casuïstiek overleggen (bijv. expertteam of tafel complex) om te voorkomen dat op verschillende tafels hetzelfde wordt besproken.	
Acties	<u>Wat wordt regionaal verwacht:</u> De komende periode zal vooral in het teken staan van het goed onder de aandacht brengen van deze aanpak bij alle partners binnen de regio. Daarnaast wordt er geregeld geëvalueerd om te bezien waar MDA++ op verbeterd kan worden.	<u>Wat wordt lokaal verwacht:</u> Lokaal meer bekend worden met de mogelijkheid tot hoe passende casustiek kan worden aangedragen ten behoeve van MDA++.
Verbinding met	Ontwikkelingen Regionaal VeiligheidsTeam.	

3.2 Basisprincipe 2: Lerend

Thema 1: monitoring en onderzoek		
Korte toelichting		
In het toekomstscenario wordt 'lerend' als volgt beschreven: • Continu (reflectief) leren om steeds beter te worden is onderdeel van het dagelijks werk voor alle betrokkenen in het werkveld van kind- en gezinsbescherming. • Daarbij hoort ook ruimte voor innovatie en doorontwikkeling van het vak, bijvoorbeeld in pilots en proeftuinen. • Er ligt een stevige verbinding tussen praktijk en structureel onderzoek (feiten en cijfers inzichtelijk) met onderwijs en wetenschap.		
Landelijke Doelstellingen		
• Verbetering en doorontwikkeling van het dagelijks werk voor alle betrokkenen in het werkveld van kind- en gezinsbescherming. • Inzicht in het financiële, kwalitatieve en kwantitatieve effect van het programma.		
Randvoorwaarden		
• Starten met een nulmeting. • Kritisch zijn op wat we willen weten/meten en wat ons dit oplevert. • Goed kijken naar landelijke monitoring zodat we dingen kunnen vergelijken. • Monitoring afstemmen en verbinden met de regionale werkgroep 'beter begroten en monitoren.'"		
Landelijke stand van zaken		
Het Athena Instituut heeft in 2022 een onderzoeksmodel en onderzoeksprogramma ontwikkeld en is hierbij aangesloten op de activiteiten en monitoring van de proeftuinen. Op basis van de adviezen van Athena wordt in 2023 een onderzoeksprogramma en onderzoeksorganisatie opgezet. Mede vanuit het programma uithuisplaatsingen Kinderopvangtoeslag (UHP KOT) en de Hervormingsagenda Jeugd wordt samen met partners gewerkt aan structurele verbetering van beschikbare data over de jeugdhulp en jeugdbescherming.		
Regionaal/ Lokaal		
Toelichting	Op dit moment hebben we als regio nog geen zicht op het onderzoeksmodel en onderzoeksprogramma van Athena. Wanneer deze bekend is kunnen we onze monitoring hierop afstemmen.	
Acties	<u>Wat wordt regionaal verwacht:</u> Afstemming met de regionale werkgroep "Beter begroten en Monitoren". Om zicht te hebben op	<u>Wat wordt lokaal verwacht:</u>

	het effect van de verschillende regionale programma's in aansluiting op het toekomstscenario. KPI's bepalen Inrichten van een regionaal onderzoeksmodel en onderzoeksprogramma. Zowel kwantitatief als narratief meten.	
Verbinding met	Integrale sturing	

Thema 2: Kennisdeling

Korte toelichting Het is van belang om gezamenlijk te leren en kennis en ervaringen uit te wisselen door: • Het organiseren van (online) themasessie (meet-ups) • Het delen van de opbrengsten uit de proeftuinen, regio's en eigen gemeenten • Het organiseren van ontmoetingen tussen professionals, managers en/of beleidsmedewerkers.	
Landelijke Doelstellingen Verbetering en doorontwikkeling van het dagelijks werk voor alle betrokkenen in het werkveld van kind en gezinsbescherming.	
Randvoorwaarden • Het is belangrijk om leersessies te organiseren op verschillende niveaus (bestuurlijk, ambtelijk, middenkader en uitvoerend) en/of met verschillende functies en organisaties. • Vanuit andere opgaven worden ook leersessies georganiseerd (o.a. expertteam en passend jeugdhulplandschap). Belangrijk om hierin afstemming te zoeken en/of gezamenlijk op te trekken.	

- Professionals moeten ruimte voelen om tijd vrij te maken voor het delen van hun kennis en ervaringen. Het is belangrijk dat ze het zien als een meerwaarde.
- Leersessies moeten inspireren, dus belangrijk om een focus te bepalen.

Landelijke stand van zaken

De proeftuinen leren onderling door verschillende Meet Ups die samen met het programmteam georganiseerd worden. Daarnaast organiseert het programmteam Meet Ups voor regio's zodat zij ervaringen en kennis uit kunnen wisselen.

Regionaal/ Lokaal

Toelichting	Regionaal blijkt er een behoefte te zijn aan elkaar leren kennen, op alle lagen van de organisaties. Er is behoefte aan het opbouwen van een gedegen netwerk, zowel op inhoud en op persoonlijk vlak. Dit draagt direct bij het aan realiseren van de transitie naar een netwerkaanpak. Daarnaast is het van belang om op casus niveau kennis uitwisseling te blijven vormgeven, en trends en veranderingen signaleren.	
Acties	<u>Wat wordt regionaal verwacht:</u> Landelijke ontwikkelingen worden afgewacht De netwerkpartners kennen, zowel qua werkwijze en jargon als collega's is een voorwaarde om gezamenlijk te leren. Het versterken van een lerend netwerk kan onder andere door: • Het organiseren van (online) thema-sessies (meet-ups, kennisfestival, themadagen) • Het delen van de opbrengsten uit de proeftuinen, regio's en eigen gemeenten, en het organiseren van de reflectie op de opbrengsten. • Het organiseren van ontmoetingen tussen professionals, managers en/of beleidsmakers en tevens bestuurders.	<u>Wat wordt lokaal verwacht:</u> Landelijke ontwikkelingen worden afgewacht.
Verbinding met		

3.3 Basisprincipe 3: Eenvoudig

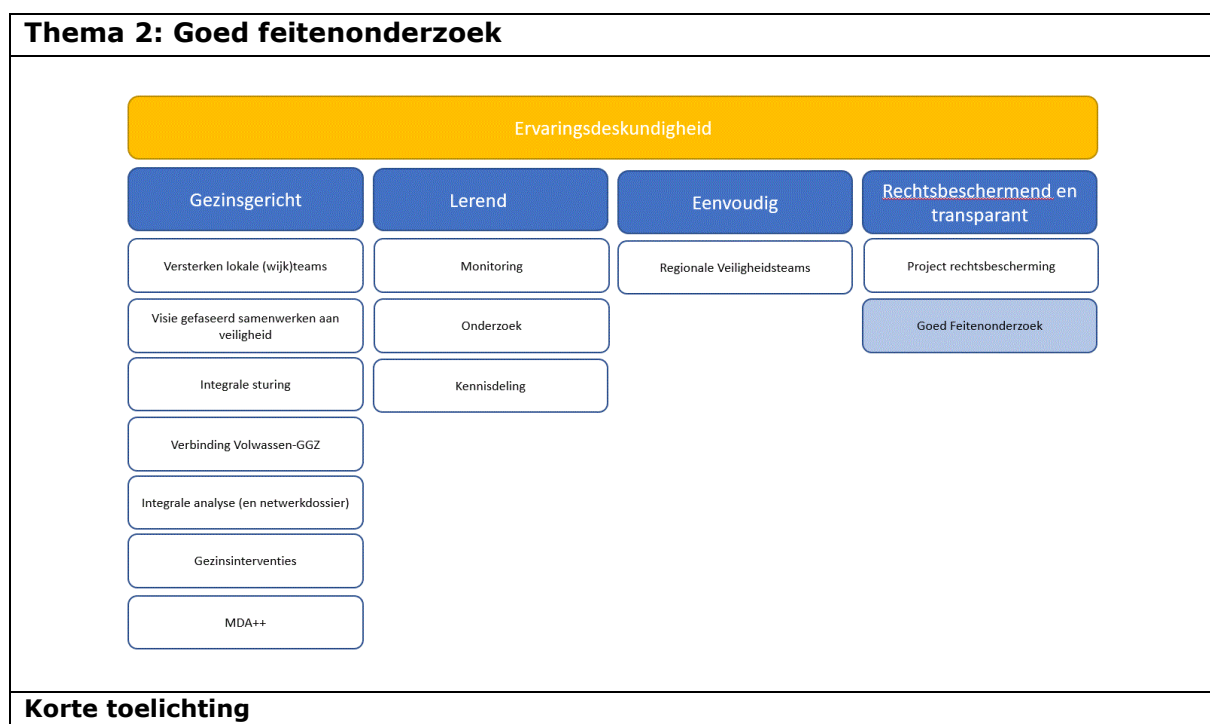
Thema 1: Regionaal veiligheidsteam	
Korte toelichting	
De grootste organisatorische verandering die volgt uit het toekomstscenario is de totstandkoming van Regionale Veiligheidsteams, onder decentrale aansturing. De RVT's worden gepositioneerd op regionaal niveau en opereren vanuit een nieuwe publiekrechtelijke regionale organisatie. Voor de direct betrokken organisaties betekent het RVT dat het overgrote deel van de taken van de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK), de Gecertificeerde Instellingen (GI) en Veilig Thuis (VT) opgaan in de kerntaken van te vormen Regionale Veiligheidsteams. In het nieuw te ontwikkelen RVT is specialistische expertise op ontwikkelingsbedreiging en veiligheid beschikbaar om gezinnen te ondersteunen. Het RVT voert onder andere kinderschermingsmaatregelen en idealiter ook jeugdreclassering uit.	
Landelijke Doelstellingen	
RVT biedt specialistische expertise op ontwikkelingsbedreiging en veiligheid om gezinnen te ondersteunen.	
Randvoorwaarden	
- Professionals, managers en bestuurders van verschillende organisaties hebben veel tijd nodig om elkaars functies te leren kennen. - Het werken volgens het toekomstscenario vraagt echt een andere manier van werken vraagt ook een andere taal, een ander begrippenkader en een andere grondhouding. - Oog hebben voor verschillende posities, visies, belangen en opvattingen. - Clientperspectief is belangrijk, idem voor medewerkersperspectief gelet op uitvoerbaarheid. - Coaching en blijvend leren op alle lagen is van belang. - Commitment en gedeelde visie vanuit operationeel-, organisatie- en netwerkniveau. - Blijvend lerende omgeving creëren voor alle lagen. - Cultuurverandering: vanuit gelijkwaardigheid samen met de gezinnen te werken. - Langdurig met het gezin meebewegen om aan onderliggende patronen te mogen komen.	
Landelijke stand van zaken	
Landelijke kaders nog niet gereed. Er worden ervaringen opgedaan in proeftuinen.	
Regionaal/ Lokaal	
Toelichting	Regionale inrichting RVT kan pas als landelijke kaders uitgewerkt zijn.

	Dat betekent niet dat we regionaal en lokaal niet verder kunnen in het verstevigen van de samenwerking.	
Acties	<u>Wat wordt regionaal verwacht:</u> De ontwikkelingen binnen het toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming sluiten voor een groot deel aan op de doelstellingen van Veilig Opgroeien is Teamwerk. We gaan door met het verstevigen, versterken, en verbreden van VOiT in de geest van het toekomstscenario. VOiT 2.0 (gereed 2023- 2024) Actualiseren samenwerkingsafspraken GI en RvdK in geest TS. Hier is een aparte projectleider voor aangetrokken. (gereed eind 2023)	<u>Wat wordt lokaal verwacht:</u> We gaan door met het verstevigen, versterken, en verbreden en versterken van Veilig Opgroeien is Teamwerk in de geest van het Toekomstscenario. VOiT 2.0 (gereed 2023-2024)
Verbinding met	<u>Versterken lokale wijkteams en Visie Gefaseerd samenwerken aan Veiligheid.</u>	

3.4 Basisprincipe 4: Rechtsbeschermend en transparant

Thema 1: project rechtsbescherming			
Ervaringsdeskundigheid Gezinsgericht Versterken lokale (wijk)teams Visie gefaseerd samenwerken aan veiligheid Integrale sturing Verbinding Volwassen-GGZ Integrale analyse (en netwerkdossier) Gezinsinterventies MDA++ Lerend Monitoring Onderzoek Kennisdeling Eenvoudig Regionale Veiligheidsteams Rechtsbeschermend en transparant Project rechtsbescherming Goed Feitenonderzoek			
Korte toelichting			
In opdracht van het ministerie van J&V wordt gewerkt aan het verbeteren van de rechtsbescherming van ouders en kinderen gedurende alle fases van het hulpverleningstraject.			
Landelijke Doelstellingen			
• Versterking rechtspositie en rechtsbescherming ouders en kinderen. • Onafhankelijke toets en onderzoek/ kritische tegenspraak en advies aan de rechtbank.			
Randvoorwaarden			
De landelijke adviescommissie Rechtsstatelijkheid en Rechtsbescherming (staatscommissie Rechtstaat) is met vertraging gestart. Deze commissie heeft een adviserende rol en zal voor 1 juni 2024 met een advies komen.			
Landelijke stand van zaken			
De Staatscommissie Rechtstaat is gevraagd advies uit te brengen met betrekking tot de onafhankelijke toets en advisering aan de rechter. Daarnaast is zij gevraagd advies uit te brengen over de wijze waarop de rechtspositie en rechtsbescherming van ouders en kinderen versterkt moet worden in alle fases van het hulpverleningstraject. Dit alles moet leiden tot een verbetering van de rechtsbescherming van ouders en kinderen in de jeugdbescherming. Daarin worden de aanbevelingen van de eindevaluatie Herziene kindbeschermingswetgeving en de Factsheet uithuisplaatsingen van de Universiteit van Leiden in meegenomen. De adviezen worden door de opdrachtgevers gezamenlijk en in samenwerking met het landelijk programmateam Toekomstscenario, de uitvoeringsorganisaties en regio's geïnterpreteerd en uitgewerkt naar een nieuwe werkwijze en keuzes over de inrichting van het stelsel. Er is advies gevraagd op: - Advies op welke punten in het hulpverleningstraject rechtsbescherming georganiseerd moet worden - Advies aan welke voorwaarden voldaan moet zijn om rechtsbescherming te borgen en verankeren. - Advies wat het voor het TS betekent als de onafhankelijke toets en advies aan de rechter onder de verantwoordelijkheid van de Rijksoverheid blijft. - Advies wat het voor het TS betekent als bovenstaand versterkt wordt maar decentraal belegd.			

- Advies rol en positie kinderrechter Termijn: Het advies van de Staatscommissie Rechtstaat wordt voor 1-1-2024 verwacht.		
Regionaal/ Lokaal		
Toelichting	Op dit moment is het nog onduidelijk of de onafhankelijke toets en het advies aan de rechter centraal (landelijk) of decentraal (regionaal) beleg gaat worden. Dit betekent wat voor de rol van de RvdK. Voor dit onderdeel zullen we landelijke ontwikkelingen af moeten wachten. Programmteam TS ZHZ houdt ontwikkelingen in de gaten. Er moet bij bewoners duidelijk zijn welke informatie gedeeld wordt met wie, en waarom.	
Acties	<u>Wat wordt regionaal verwacht:</u> Het programmteam TS houdt de landelijke ontwikkelingen in de gaten en rapporteert hierover. Zolang er landelijk nog onduidelijkheid is over het borgen van de rechtsbescherming blijven we regionaal de huidige werkwijze hanteren. Dat houdt concreet in dat we de huidige afspraken rondom de jeugdbeschermingsgesprekken met alle regionale ketenpartners hebben verlengd.	
Verbinding met	<u>Goed feitenonderzoek</u>	

Er ligt een onderzoek van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) over feitenonderzoek in de jeugdbescherming bij de GI en de RvdK. Daarnaast liep het Actieplan Verbetering Feitenonderzoek in de jeugdbeschermingsketen. Dit actieplan liep tot 2021. WODC heeft een onderzoek gedaan naar dit actieplan.

Landelijke Doelstellingen

Komen tot een heldere en eenduidige basis voor goed feitenonderzoek en onderbouwde besluiten.

Randvoorwaarden

- De individuele organisaties zijn op de hoogte van de bovengenoemde ontwikkeling en weten waar zij zelf staan op dit thema;
- binnen de individuele organisaties wordt het belang van goed feitelijk rapporteren en het goed onderbouwen van besluiten uitgedragen en geborgd in het uitvoeringsbeleid;
- de individuele organisaties dragen zorg voor het creëren van een omgeving (bijv. scholing en training) waarin hun medewerkers in staat zijn om goed feitelijk te rapporteren en besluitvorming goed te kunnen onderbouwen;
- de individuele organisaties zorgen ervoor dat in hun scholing herhaaldelijk (minimaal 2 jaarlijks) aandacht is voor goed feitelijk rapporteren en het goed kunnen onderbouwen van besluiten, zodat deze navolgbaar zijn voor anderen.

Landelijke stand van zaken

In een procesevaluatie uitgevoerd door de WODC wordt nagegaan of het feitenonderzoek in de praktijk verloopt zoals beoogd. De uitvoering van het Actieplan wordt geëvalueerd: er wordt met de organisaties in de jeugdbeschermingsketen en andere betrokkenen/experts teruggeblikt op de uitvoering en resultaten. Tevens wordt, mede op basis van het rapport van de inspecties, vooruitgeblikt naar activiteiten die (eventueel) nog nodig zijn om het feitenonderzoek (verder) te verbeteren.

Regionaal/ Lokaal

Toelichting	Voor dit onderdeel zullen we landelijke ontwikkelingen af moeten wachten. Programmteam TS ZHZ houdt ontwikkelingen in de gaten.	
Acties	<u>Wat wordt regionaal verwacht:</u>	<u>Wat wordt lokaal verwacht:</u>
Verbinding met	<u>Thema integrale analyse (en netwerkdossier)</u>	

4. Monitoring en communicatie

4.1 Monitoring

De transformatie van een individueel georiënteerde ketenbenadering naar een netwerkaanpak voor het hele gezin vraagt om een goede monitoring van deze verandering. Daarbij is het van belang om van te voren vast te stellen waarover gemeten zal worden. Parallel aan het ontwikkelen van het dit Uitvoeringsprogramma is er daarom in samenwerking met de werkgroep Beter monitoren een opdracht uitgezet bij Van Dam en Oosterbaan om een aantal kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren te definiëren. Daarnaast zal er nog een implementatieplan en -traject opgezet en doorlopen moeten worden binnen de verschillende ketenpartners om de opgestelde indicatoren ook daadwerkelijk te kunnen meten.

Tweemaandelijks wordt een voortgangsrapportage opgeleverd aan de betrokken wethouders. Deze gaan ter kennisgeving ook aan het AO Toekomstscenario, AO Jeugd, en het Netwerk MT.

4.2 Communicatie

De doelstellingen van het programma hebben effect op de herkenbare vertrouwde zorg voor burgers in de regio. Tegelijkertijd gaat de verandering binnen en tussen zorgverleners, sociale

wijkteams, en de gemeenten plaatsvinden. Daarmee vindt de verandering buiten het zicht van burgers plaats. Er is dus op korte termijn geen moment voorzien waarop

De leden van het programmateam, de opdrachtgevende wethouders, en de bestuurders van uitvoeringsorganisaties vervullen een ambassadeursrol voor de verandering in hun eigen organisatie. Vanuit het programma worden ze daarbij gevoed en gesteund.

5. Organisatie en samenwerking

Voor sommige acties zal een aparte projectleider worden aangesteld. De projectleider dient een projectplan te schrijven. De projectleiders werken hun project binnen het projectplan verder uit en zorgen er samen met een projectteam voor dat het tot uitvoering komt. De projectleider is hoofdverantwoordelijk. Deze legt verantwoording af aan het programmateam en indien gewenst aan het Ambtelijk Overleg Toekomstscenario (AO TS). Leden van het programmateam kunnen een bijdrage leveren aan de diverse projecten. Communicatie naar en betrokkenheid van alle partners is hierbij belangrijk. Dit vraagt eigenaarschap van de projectleiders tevens commitment van het programmateam.

De regionaal programmamanager is verantwoordelijk voor de terugkoppeling van de projecten in bestuurlijke gremia. Al dan niet bijgestaan door de projectleider indien gewenst.

6. Coördinatie en aansturing

De programmamanager:

- heeft een integrale blik over alle basisprincipes en deelonderwerpen;
- volgt landelijke ontwikkelingen en koppelt deze terug in het programmateam;
- houdt binding met de projectleiders van de verschillende projecten en zorgt voor interne coördinatie binnen het programmateam;
- zorgt voor overzicht en stemt af met de projectleiders wat nodig is richting bijvoorbeeld externe partners, communicatie, etc;
- kan zorgen voor versnelling op projecten, houdt het overzicht en zorgt voor terugkoppeling richting managementteam, bestuurlijke gremia en lokale gemeenten en netwerkpartners;
- zorgt voor centrale sturing richting de partners. Denk aan Gecertificeerde Instellingen, de Raad voor de Kinderbescherming, Veilig Thuis en de afzonderlijke gemeenten.

Het bestuurlijk opdrachtgeverschap ligt namens de tien gemeenten in Zuid Holland Zuid bij de wethouders P. Vat, R. van der Linden en E. Dansen van respectievelijk de gemeenten Molenlanden, Dordrecht en Gorinchem. Dat neemt niet weg dat vanwege de flinke opgave waarvoor we met zijn allen staan, de inbreng en betrokkenheid van alle gemeenten in Zuid Holland Zuid en samenwerkingspartners gewenst is. De bestuurlijk opdrachtgevers dragen zorg voor draagvlak in het college en betrokken samenwerkingspartners.

Het ambtelijk opdrachtgeverschap namens de tien gemeenten ligt bij mevrouw Van der Hoest (gemeente Gorinchem). Zij zorgt voor draagvlak binnen het NetwerkMT Zuid Holland Zuid.

Ter voorbereiding op de overleggen op management- en bestuurlijk niveau bestaat het Ambtelijk Overleg Toekomstscenario (AO TS), met daarin vertegenwoordigers van alle gemeenten en betrokken samenwerkingspartners zoals in ieder geval de Raad voor de Kinderbescherming, Veilig Thuis en de Gecertificeerde Instellingen. Vanuit het AO TS wordt indien nodig verbinding gelegd met aanpalende overleggen zoals het Ambtelijk Overleg Zorg en Veiligheid en het Ambtelijk Overleg Jeugd.

Na vaststelling van dit uitvoeringsplan vindt een gezamenlijke kick-off plaats. Dit draagt bij aan commitment voor de deelprojecten, de onderlinge samenhang, en het elkaar weten te vinden. Er kunnen acties of projecten bijkomen of afvallen. Dit vindt in nauwe samenspraak plaats tussen de programmanager, ambtelijk en bestuurlijk opdrachtgever.

7. Doorlooptijd

We staan aan de vooravond van een complexe verandering. Die realiseer je niet op een achternamiddag; dat duurt echt jaren. Dat weten we uit eerdere veranderingen in het stelsel. Maar er is wel grote haast geboden met de veranderingen, gezien de urgentie van de veranderopgave.

Daarom beginnen we met werken naar de visie van het Toekomstscenario op die onderdelen waarvoor we regionaal al de handen op elkaar hebben. Zo maken we met elkaar tijd om de kennis en ervaring op te bouwen, die nodig is voor een nieuwe manier van werken.

In het bestuurlijk overleg van 5 september 2022 is door minister Weerwind en staatssecretaris Van Ooijen nogmaals bevestigd dat het Toekomstscenario de stip op de horizon is waar we gezamenlijk naartoe werken. Hoe de werkwijze er precies uit komt te zien staat nog niet vast wel staat vast dat de werkwijze in 2025 uitgerold moet worden.

8. Financiën en risico's

De begroting is als bijlage bijgevoegd.

Risico's

- Veel projecten vragen een integrale benadering die vooral tijd kost. Bemensing van projecten is een aandachtspunt. Kan deze tijd vrijgemaakt worden of moet deze gecompenseerd worden? De integraliteit van projecten, aansturing en bemensing van projecten worden bewaakt door de programmamanager in combinatie met de ambtelijk opdrachtgever.
- Daarnaast is er sprake van een politiek-bestuurlijk risico in de samenwerking. Uitgangspunt in dit projectplan is "We zeggen wat we doen en doen vervolgens wat we hebben gezegd.": als we met elkaar afspreken dit projectplan uit te voeren, communiceren we hierover naar buiten toe en verwachten onze samenwerkingspartners dat we de projecten gaan realiseren. Door projecten af te stemmen met onze samenwerkingspartners voorkomen we verrassingen.
- De jeugdbescherming heeft te maken met een verzameling samenhangende problemen die een aanpak vraagt op verschillende niveaus en terreinen. Structurele oplossingen voor verbetering van de jeugdbescherming zijn te vinden in de herziening van de Jeugdwet, de Hervormingsagenda en het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. En hoewel gevraagd is om een versnelling op het Toekomstscenario is er tot op heden nog steeds geen definitieve Hervormingsagenda. De stelselwijzigingen, zoals men voornemens is deze op te nemen in de Hervormingsagenda, zijn soms echter noodzakelijk om de opgave binnen het Toekomstscenario te kunnen realiseren. Vertraging op het ene dossier betekent daarmee automatisch vertraging op een ander dossier.
- Het toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming kent een 0-100 scoop. Dit onderschrijven we ook regionaal. Het gaat om de veiligheid in huishoudens met en zonder kinderen. De nadruk die landelijk wordt gelegd op specifiek de jeugdbeschermingsketen (ivm met de actuele knelpunten), maakt dat we regionaal continu de brede scoop voor ogen moeten houden.
- Landelijk lopen er veel proeftuinen, onderzoeken en pilots. Veelal wordt aangegeven dat de uitkomsten hiervan landelijk geborgd moeten gaan worden. In september 2022 is besloten dat de uitrol van het Toekomstscenario versneld moest worden. Uitrol staat nu gepland in 2025. Tegelijkertijd lezen we dat veel landelijke onderzoeken pas na 2025 worden afgerond en gepresenteerd. Uitrol en borging kan dan dus ook pas na 2025 plaatsvinden, formeel na het geplande einde van de uitrol van het Toekomstscenario. We volgen de landelijke ontwikkelingen en passen waar nodig de plannen aan.